

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1835/17-T

Název	Základní škola Břidličná, okres Bruntál
Sídlo	Komenského 360, 793 51 Břidličná
E-mail	zs.bridlicna@seznam.cz
IČ	45234604
Identifikátor	600131815
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslav Šimůnek
Zřizovatel	město Břidličná
Místo inspekční činnosti	Komenského 360, 793 51 Břidličná
Termín inspekční činnosti	13. 11. 2017 – 16. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Příspěvková organizace Základní škola Břidličná, okres Bruntál (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Areál školy se nachází nedaleko centra města, je dobře dostupný i žákům okolních obcí, kteří zde navštěvují její druhý stupeň. Počet žáků mírně stoupá, naplněnost školy byla 40 %. K termínu inspekční činnosti základní školu navštěvovalo ve dvanácti třídách 238 žáků, z toho bylo 30 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve školní družině byli zapsáni 84 žáci, využívala tím svou kapacitu na 88 %. Škola se dlouhodobě zaměřuje na podporu aktivit žáků v oblasti environmentální výchovy, získala titul Ekologická škola v Moravskoslezském kraji. Informace o činnosti zveřejňuje prostřednictvím internetu na www.skolabridlicna.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy, který působí ve funkci druhý rok, navázal na koncepci předchozího vedení školy. Stanovil další cíle rozvoje školy se zaměřením především na zvýšení kvality vzdělávání a zajištění odbornosti pedagogických pracovníků. Část cílů se již podařila úspěšně realizovat, např. úpravy školního vzdělávacího programu, zřízení školního poradenského pracoviště, modernizace sborovny, pořízení zabezpečovacího a komunikačního systému. Ve své funkci využívá dlouholeté manažerské dovednosti z předešlého působení jako zástupce a ředitele školy. Systém řízení postupně dotváří, uplatňuje především demokratický styl. Nastavená struktura řízení odpovídá velikosti školy. Část kompetencí ředitel delegoval na svoji zástupkyni, kterou po roce spolupráce obměnil. Posílil spoluzodpovědnost pedagogů na chodu školy předáním zodpovědnosti za kabinety jednotlivých předmětů a odborné učebny, sestavit předmětové komise nebo metodické sdružení pro zvýšení kvality vzdělávání se dosud nepodařilo, většina pedagogů nechce přijmout změny v organizaci a řízení školy. Poradenské služby školy zajistil prostřednictvím výchovné poradkyně, která ve spolupráci s třídními učiteli eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a realizuje podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými pracovišti – zapojení asistenta pedagoga, pedagogická intervence a speciální pedagogická péče. Běžná kontrolní činnost vedení školy je funkční, avšak mechanismy pro sledování kvality výuky nejsou dosud účinně nastaveny. Dle sdělení ředitele byla četnost i efektivita hospitační činnosti nízká z důvodu seznamování se s chodem školy. Významným poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, s níž projednává zásadní pedagogické dokumenty a záležitosti týkající se vzdělávání žáků. Jeho kvalitu rovněž pozitivně ovlivňují navázané partnerské vztahy se školou v polském Ujazdu, místní mateřskou školou a okolními základními školami. Pro další rozvoj školy je přínosná spolupráce se zřizovatelem. Významným partnerem jsou zákonní zástupci žáků, kterým jsou vytvářeny základní podmínky pro jejich účast na životě školy prostřednictvím třídních schůzek, individuálních konzultací a činnosti školské rady. Díky dlouhodobé spolupráci s Asociací středoškolských klubů ČR se žáci seznamují s environmentální výchovou a prohlubují si své přírodovědné znalosti. Spolupráce s dalšími subjekty (mj. ALINVEST Břidličná, Středisko volného času Rýmařov, Sportovní klub Břidličná) je efektivně využívána především k prevenci rizikového chování a rozvoje sociálních kompetencí žáků.

Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které organizuje s ohledem na potřeby školy (inkluze, management), prioritou je získání požadované kvalifikace pedagogů k zajištění kvalitního vzdělávání. Zapojením do projektů spolufinancovaných MŠMT a Evropskou unií škola podpoří rozvoj mj. jak vzdělávání pedagogů, tak vybraných gramotností žáků. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Převažují

učitelé s delší pedagogickou praxí, někteří své působení zahájili na této škole. Nově přichozím a začínajícím pedagogům poskytuje případnou pomoc pověřený pedagog nebo vedení školy. Z celkového počtu dvaceti dvou pedagogických pracovníků předpoklady odborné kvalifikace splňovalo patnáct učitelů základní školy včetně ředitele, dvě vychovatelky školní družiny a dvě asistentky pedagoga. Ze tří pedagogických pracovníků bez potřebné kvalifikace si dvě doplňují potřebné vzdělání studiem, jedna učitelka splňuje požadavky zákonem stanovené výjimky vzhledem k věku a délce praxe.

Zlepšováním materiálních a prostorových podmínek a efektivním vícezdrojovým financováním se daří zajistit plynulý chod školy i naplňování školních vzdělávacích programů. Poskytnuté finanční prostředky ze státního rozpočtu a od zřizovatele škola navyšuje vlastní doplňkovou činností. Spolu s prostředky z rozvojových programů je cíleně využívá ke zkvalitňování vzdělávacího procesu. Prostory školy jsou průběžně modernizovány, třídy a odborné učebny jsou postupně vybavovány datovými projektorů a dalšími výukovými materiály a pomůckami. Vzhledem k počtu žáků ostatní nevyužívané třídy účelně vybavila jako odborné učebny, k dispozici má dále dílny, cvičnou kuchyň a čítárnu – školní knihovnu. Velmi dobré podmínky pro výuku tělesné výchovy a další sportovní aktivity poskytují tělocvična a venkovní sportovní areál. Ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání v oblasti environmentální výchovy též přispívá nově vybudovaný skleník. Upravené třídy základní školy vybavené vhodnými pomůckami a hračkami vytváří optimální podmínky pro zájmové vzdělávání.

Vedení školy věnuje pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Vstup do budovy je zabezpečen elektronickým zařízením, třídy i sborovna jsou vybaveny telefony. Škola poskytuje žákům nezbytné informace v prevenci rizik, vymezila formální rámec bezpečnosti a ochrany zdraví. V rámci základního vzdělávání probíhala výuka dopravní výchovy a projektové dny, např. Dny pro záchranu života. Funkční systém prevence rizikových projevů chování v základní škole, působení metodičky prevence a zároveň výchovné poradkyně a pestrá nabídka kroužků se projevuje v minimálním počtu řešených rizikových projevů chování žáků. Problematika prevence rizikového chování žáků rovněž účelně doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Škola svými aktivitami vede žáky ke zdravému životnímu stylu, který je podporován v rámci výuky, zájmové činnosti i zapojením školy do programu Ovoce a zelenina do škol. Školní jídelna připravuje pestrou stravu, často nabízí ovoce, zeleninu nebo mléko a mléčné výrobky a v době podávání oběda mj. vodu, čaj. Ve škole je bufet, který v době inspekční činnosti nabízel ovocné džusy, minerální vody, školní mléko, ovesné svačinky a sušenky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným pozitivním rysem sledované výuky byla příjemná pracovní atmosféra. Žáci prokazovali požadované vědomosti a převážně respektovali nastavená pravidla komunikace. Většina hospitovaných hodin měla promyšlenou strukturu s jasně definovaným vzdělávacím cílem. Účinnost výuky v řadě hodin zvyšovalo vhodné propojování probíraného učiva s praktickými příklady, k motivaci žáků napomáhaly zvolené názorné pomůcky či odkazy na reálné situace běžného života. Učitelé si převážně ověřovali, zda žáci učivu rozumí a v případě potřeby jim poskytovali účinnou pomoc. Většinou dbali na jazykovou kulturu a vhodně korigovali nespisovné vyjadřování žáků.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách na prvním stupni byla vyrovnaná, měla výbornou úroveň, učitelé byli pečlivě připraveni. Volbu výukových cílů, prostředků a metod přizpůsobili individuálním schopnostem žáků. Využívali většinou frontální výuku, kterou účelně doplňovali samostatnou prací žáků a prací žáků ve dvojicích i ve skupinách.

Střídání vhodných činností a zařazování relaxačních a motivačních prvků udržovalo pozornost, aktivitu a zájem většiny žáků. Vybrané metody a formy odpovídaly charakteru probíraného a procvičovaného učiva. Účinnost výuky zvyšovalo využívání mezipředmětových vztahů i zkušeností žáků a vytváření problémových úloh. Práci žáků vyučující průběžně hodnotili, ojediněle využívali formativního hodnocení a jejich zapojení do sebehodnocení a závěrečného zhodnocení výuky. Žáci prokazovali odpovídající úroveň vědomostí a dovedností. Aktivně se zapojovali do výuky, v jejímž průběhu učitelé efektivně podporovali především rozvoj jejich čtenářské a matematické gramotnosti. Spolupráce učitelů s asistentem pedagoga byla efektivní a k prospěchu žáka i kolektivu celé třídy.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách na druhém stupni spočívala především na klíčové roli učitele a jeho osobnosti, což se projevilo na jejich rozdílné úrovni. Zvolené metody a formy práce (frontální výklad, řízený rozhovor, vysvětlování, práce s pracovními listy a sešity a samostatná práce) odpovídaly charakteru probíraného učiva a stanoveným vzdělávacím cílům. Chyběla jim ale větší pestrost, která by zvýšila efektivitu vzdělávacího procesu. Kvalitu vzdělávání také snižovala nízká diferenciací zadávaných úkolů podle schopností a odlišného pracovního tempa jednotlivců (absence většího počtu úloh a složitějšího zadání pro nadané, redukce úkolů pro slabší žáky nebo žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). Část učitelů jen v minimální míře (nebo vůbec) využívala učební pomůcky a didaktickou techniku, což např. v hodině dějepisu negativně ovlivňovalo názornost výuky. Učitelé systematické shrnutí a zhodnocení hodiny zařadili výjimečně, rovněž nevyužívali příležitosti k sebehodnocení žáků v průběhu výuky. V hodinách českého jazyka v rámci podpory rozvoje čtenářské gramotnosti byli žáci systematicky vedeni ke čtení s porozuměním, zjišťování a využívání informací i k orientaci v textu. Žáci prokazovali dobré vědomosti a dovednosti odpovídající jejich věku a individuálním možnostem. Výuka cizích jazyků byla většinou vedena v daném jazyce. Vyučující kladli na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky a snažili se učivo propojovat s každodenními reálnými situacemi. Někteří vhodně využili interaktivní tabuli a didaktickou techniku k nácviku výslovnosti nových slov. Učitelé kladli na všechny žáky stejné požadavky, nevěnovali dostatečnou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, což se negativně odráželo při osvojování nového učiva. Ojediněle se projevila nedostatečná znalost jazyka (fonetické, gramatické chyby) a oborové didaktiky předmětu. Mezi zdařilé vyučovací hodiny patřila chemie, fyzika a výchova k občanství. Pedagogům se dařilo žáky aktivně zapojit do výuky, vytvářeli podmínky pro objevování nových poznatků, žáci cíleně diskutovali k danému tématu.

V průběhu sledované činnosti školní družiny převládala přátelská atmosféra se vzájemnou důvěrou. Zájmové vzdělávání bylo vychovatelkami účelně organizováno, střídaly se volné, odpočinkové, konstruktivní, hudební, sportovní a výtvarné činnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Objektivní informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání škola zjišťuje prostřednictvím vlastních prověrek a testů, zapojením do externího hodnocení a účastí žáků v soutěžích. Zejména znalosti v oblasti environmentální výchovy žáci úspěšně prezentují až na republikové úrovni, významné úspěchy zaznamenali také v přírodovědných, zeměpisných a sportovních soutěžích, některé škola také organizovala – Zlatý list, Evropa kolem nás. Většina učitelů motivuje žáky k dosahování co nejlepších výsledků podle jejich schopností a možností, škole se tak daří udržovat nastavenou úroveň poskytovaného vzdělávání se školami stejné velikosti. Výsledky vzdělávání projednává pedagogická rada,

z předložených zápisů z jednání však není zřejmé, jak s nimi pedagogové dále pracují a jaká konkrétní opatření byla přijata ke zlepšování úspěšnosti žáků. Škola využívá nastavená pravidla hodnocení získaných znalostí a dovedností žáka v jednotlivých předmětech. Neúspěšným žákům je poskytována pomoc formou pomoci učitele v průběhu výuky, počet neprospívajících žáků ve sledovaném období nepřesáhl 2 %. Neomluvená absence se týká pouze jednotlivců, na které má negativní vliv jejich rodinné prostředí. Kázeňská opatření škola využívá v menší míře, pochvaly jako kladný motivační nástroj převažují.

Účinnost podpory žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je zvyšována prostřednictvím vytvořených plánů pedagogické podpory, individuálních vzdělávacích plánů a přínosné pomoci asistentů pedagoga. Pro vyhodnocování účinnosti poskytované podpory zatím výchovná poradkyně shromažďuje poznatky.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání. Vychovatelky velmi dobře využívají možnosti, které nabízí okolní příroda (vycházky, sportovní činnosti). Rezervy má vedoucí školní družiny v oblasti organizace společných akcí, některé si zajišťují vychovatelky jednotlivých oddělení samostatně, a jejich sladění s plánem činnosti školy.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 došlo ke zvýšení kvality materiálních podmínek a k personálním změnám na pozici ředitele školy a jeho zástupkyně.
- Škola se zapojila do projektů „Jdeme společnou cestou“ a „Čerstvý vítr z hor“, které podporují především vzdělávání pedagogů a rozvoj kompetencí žáků.

Silné stránky

- Prostorové a materiální podmínky školy umožňují efektivní naplňování školního vzdělávacího programu zejména v oblasti environmentální a tělesné výchovy.
- Zapojení školy do projektů, spolupráce se zřizovatelem a ostatními partnery účinně podporují všestranný rozvoj osobnosti žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vzájemná spolupráce všech pedagogických pracovníků školy nefunguje na požadované úrovni.
- Nízká pestrost vzdělávacích strategií včetně využívání didaktické techniky učiteli na druhém stupni školy nepodporuje úspěšnost žáků vzhledem k jejich individuálním předpokladům.
- Škola systematicky nepracuje s výsledky vzdělávání žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit účinný systém pro ověřování výsledků vzdělávání žáků.
- Zvýšit spoluúčast žáků a jejich zákonných zástupců na vytváření pozitivního klimatu školy zřízením žákovské samosprávy a sdružení rodičů.
- Posílit hospitační činnost, zaměřovat ji tematicky, důsledně sledovat posun kvality výuky u jednotlivých učitelů.
- Zlepšit diferenciaci výuky vzhledem k žákům s různými studijními předpoklady a žákům neúspěšným.
- Podpořit společné akce školní družiny a základní školy zvýšenou spoluprací odpovědných vedoucích pracovníků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace města Břidličná s názvem Základní škola Břidličná, okres Bruntál vydaná dne 23. 9. 2009 na základě usnesení zastupitelstva města č. 120/5 ze dne 23. 9. 2009, s účinností od 1. 11. 2009
2. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností ode dne 1. 8. 2016
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 11. 2017 (informativní)
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2017
5. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ze dne 1. 9. 2016
6. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2016/2017 ze dne 10. 10. 2017
7. Školní řád ze dne 1. 9. 2014
8. Vnitřní řád školní družiny ze dne 4. 9. 2017
9. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2017/2018
10. Organizace školy 2017/2018 (mj. provozní řády, úvazky, výchovné poradenství, plán kontrolní a hospitační činnosti, organizační řád, plán ICT, EVVO)
11. Evidence žáků (školní matrika) vedená ve školním roce 2017/2018
12. Rozvrh hodin, školní rok 2017/2018
13. Pedagogická rada – zápisy z jednání vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018
14. Školská rada – zápisy z jednání vedené od školního roku 2016/2017 (3 dokumenty)
15. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy
16. Kniha úrazů žáků za školní rok 2017/2018
17. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
18. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Výše ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání a posílení prostředků na podpůrné vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na rok 2016 a 2017
19. Tabulka – Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2016
20. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 9. 2016
21. Dokumentace školy ke školnímu stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Franková, školní inspektorka

Mgr. Jana Franková v. r.

Bc. Blanka Benčíčová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Benčíčová v. r.

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová Tomiczková, školní inspektorka

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová Tomiczková v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

V Ostravě 6. 12. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Šimůnek, ředitel školy

Mgr. Miroslav Šimůnek v. r.

V Břidličné 8. 12. 2017